

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 9

אמר לו ר' אלי: אני רואה שיש לך נשמה גדולה... ולכן אומר לך שגם המפתחות מוקצה הם... תניח אותם כאן בצד, ובמוצ"ש תשוב לקחתם. הלה הסכים לדבריו.

המשגיח התפעל מאוד מהעובדא שהנהג קיבל את דבריו, ואמר לי: אני כבר לא הולך להתפלל מנחה בישיבת חברון. אני רוצה להתעכב עמו ולשוחח עמו על עניינים שונים. אם אתה רוצה - הישאר כאן עמנו יחד.

ואז התחיל ר"א לשאלו על שלום אמו ושלום משפחתו, ומה עושה בחיי היום יום... השיחה התארכה כשעה שלימה, וזאת בצדדי רחוב חגי בגאולה... ממש קרוב לישיבת חברון, כאשר חלק מהבחורים רואים ותמהים מה לרבנו ולחילוני זה... בגמר השיחה ברכו ר"א לשלום ואמר לבחורים: לא בזריקת אבנים חלילה תמנעו חילול שבת... רק בקירוב אמיתי שבא מתוך אהבה...



סיפר הגה"צ רבי שלום שבדרון זצ"ל (לב שלום, פרשת שמות): פעם נלויתי ע"פ בקשתו של הר"א לופיאן זצ"ל והלכנו יחדיו לאיש פלוני על מנת להוכיחו על דבר מה, אשר צירופי לענין היה נצרך.

בבואנו לביתו, פתחה רעייתו את הדלת, הכניסה אותנו לחדר וקראה לבעלה. אך מכיון שלא בכל יום מזדמן ביקור שכזה, נעמדה אף היא בפתח החדר להאזין לשיחה.

ר' אלי שאל בשלום בעל הבית, התעניין במצבו ושוחח עמו כרבע שעה. אח"כ נפרד ממנו לשלום ויצאנו.

בדרכנו חזור, הסביר לי - היות ואשתו נצבה כל העת בפתח החדר, לכן, אף שעל פי חומרת מעשיו היתה מגיעה לו תוכחה אף בפניה, אבל בנוגע לה - היא לא חטאה ולא פשעה, ואילו ההערה והתוכחה לבעלה תפגע בה. א"כ היאך נקיים מצות תוכחה, בעודנו פוגעים ומעליבים את אשתו???

לרגל יום פטירתו של המשגיח דישיבת כפר חסידים, הרב אליהו ב"ר יעקב לופיאן זצ"ל (כ' אלול תש"ל), אשר חל בשבוע הקרוב, אביא כמה עובדות המלמדות את משנתו הסדורה בפרק "כיצד מוכיחין".

סיפר הגה"צ רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, משגיח דישיבת קמניץ, (בית ומנוחה, עמ' רמ"ז): זכורני שבשבת אחת אמר לי מורי ורבי הגה"צ רבי אליהו לופיאן זצ"ל שברצונו ללכת להתפלל מנחה בישיבת חברון [ששהתה אז ברח' חגי בשכונת גאולה בירושלים]. ליוויתי אותו. בדרך ראינו מכוניות נוסעות רח"ל. אמר המשגיח: רחמנות עליהם, אין מי שילמדם את חומר האיסור... אולי נלך חזרה לישיבה... אינני יכול לראות את אחיי בני ישראל נוסעים בשבת.

אמרתי למו"ר: הרי עברנו כבר את רוב הדרך, עדיף ללכת לישיבת חברון ונראה פחות מחללי שבת. הסכים ר' אלי לדבריי אך הוסיף אנחה קורעת ושוברת לב ממש... באותו רגע עצרה לפניו מכונית ונהגה שאל את רבינו איך מגיעים מכאן לרח' יפו...

פרץ ר' אלי בבכי ואמר לו: איך אומר לך דבר שאסור לך לעשותו בשבת... ומצד שני איני יכול שלא למלא בקשתו של יהודי... ושוב פרץ בבכי...

האיש עצר את מכוניתו, יצא מתוכה ואמר: רבי! מעולם לא הרגשתי הרגשה של מוכיח באמת כמו ברגע זה... גם אמי שתחי' שומרת שבת וצועקת עלי למה אני מחלל שבת... אך לא ראיתיה בוכה... אני רואה שאתה מתכוין לטובתי, לכן אני מבטיח לרבי שמהיום והלאה לא אסע עוד בשבת. קח את מפתחות הרכב ואבוא אליך במוצ"ש לקחתם...

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחשיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'



לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

אך ר' אריה ניגש אליו בלי להסס ואמר לו: שבת היום ואסור לעשן!

הלה התחיל לכעוס, עיניו בערו כאש - ואמר לר' אריה: אינני יהודי אלא גוי ומותר לי לעשן בשבת...

אמר לו ר' אריה: אל תאמר כדבריך אלו, **אתה אח שלי ואני אוהב אותך ממש ולמה אתה מעשן?**

ברגע זה השתנתה צורתו והתחיל לדבר בנעימות, ואמר: כבוד הרב, בטח אני יהודי, הוכיחו אותי כבר מאות פעמים, אבל אף אחד לא התכוון לטובתי, קראו לי 'שייגץ'. אתה הרב הראשון שאני מרגיש שמתכוון לטובתי. אם הרב רוצה - אני מכבה את הסיגריה מיד!

אמר לו ר' אריה: גם זה אסור בשבת. הנח אותה בצד...

הוסיף הקיבוצניק ואמר: רבי! אם אומר לך שאפסיק לחלל שבת - לא אוכל להבטיח, אבל בשביל האהבה שיש לך אלי, ואני מרגיש את זה, אני מבטיח לך שבשבת זו, לא אחלל שוב את השבת...

סיים רבי משה אהרן שטרן ואמר: למדתי אז מהו כח התוכחה האמיתית, ליתן תחילה לשני שירגיש שאני אוהב אותו באמת, ואז ישפיע עליו מיד.

לרגל יום פטירתו של מרן רבי ישראל מאיר ב"ר אריה זאב הכהן זצ"ל, בעל ה'חפץ חיים', (כ"ד אלול תרצ"ג), אשר חל בשבוע הקרוב, נביא עובדא המלמדת את משנתו הסדורה בפרק "כיצד מוכיחין".

סיפר הגאון רבי אברהם נשר (אדלר) זצ"ל (פרחי שושנה, עמ' ה"ב) ששמע מגיסו של מרן החפץ חיים, כאשר התאכסן אצלו בהיותו בראדין, שהחפץ חיים בילדותו, כאשר היה רואה איזו עוולה אצל אדם, כגון שיחה בשעת התפילה או בשעת קריאת התורה, לא

העיז להעיר לאיש על מעשהו, כי צעיר לימים היה. אלא היה כותב על נייר את חומרת המעשה, ומפרט כל המקורות בגמרא ובפוסקים הקובעים את האיסור, ומוסיף על זה תוכחת משלו על האיש שלא נהג כדין,

ואח"כ היה מכניס את הנייר לסידור או ספר שאותו פלוני היה מעיין בו.



ולסיום: עוד סיפר הרב משה אהרן שטרן זצ"ל (בית ומנוחה, עמ' רמ"ו): זכורני לפני קרוב לארבעים שנה, הלכתי בשבת יחד עם הגה"צ רבי אריה לוי זצ"ל ובדרך ראינו מרחוק קיבוצניק ענק וגבוה, ומעשן סיגריה בשבת. פחדתי שר' אריה יוכיחנו, כי מי יודע איך הלה יגיב...

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם לרפואת יוסף בן אסתר שיחי' לרפו"ש - ע"י רעייתו שתחי'